

Vantaan kaupungin lausunto Uusimaa-ohjelma 2.0:n luonnoksesta ja ympäristöselostuksesta

Uudenmaan liitto on laatinut haasteellisissa lähtökohdissa nyt lausunnolla olevan luonnoksen Uusimaa-ohjelmaksi vuosille 2018 - 2021. Ohjelma on tehty voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Uutta maakuntaa koskeva lainsäädäntövalmistelu on kesken, siksi ohjelman paikoin esille nostamat viittaukset ja toimenpiteet Uuteen maakuntaan liittyen ovat ennenaikaisia, eivätkä toisaalta anna myöskään riittävää kuvaa muutoksen massiivisuudesta. Sote- ja maakuntauudistus tulee toteutuessaan valmistelussa olevien lakiluonnosten mukaan muuttamaan merkittävästi Uudenmaan maakunnan tehtäviä.

Nyt lausunnolla olevassa Uusimaa-ohjelmassa on otettu tilastollisiksi vertailtalueiksi muita Euroopan keskikokoisia metropoleja: Tukholman lääni, Tanskan pääkaupunkiseutu, Pohjois-Hollanti (ml. Amsterdam) ja Hampuri. Tämä antaa kiinnostavaa kansainvälistä vertailutietoa Uudenmaan vahvuuksiin ja heikkouksiin. Vantaan kaupunki pitää hyvänä tavoitteena, että myös yhteistyön tiivistäminen verrokkialueiden kanssa olisi toimivaa esimerkiksi cleantechin edistämisessä.

Helsinki-Vantaan lentoaseman merkitys ja saavutettavuus on nostettu hyvin esille ohjelmassa Uudenmaan vahvuutena. Ohjelman tavoitteessa "Kansainvälistä osaamista ja investointeja" esitetyt toimenpiteet Aasiaan suuntautuvan viennin edistämisen osalta ovat tärkeitä, samoin kuin toimenpiteet matkailumarkkinoinnissa ja investointien houkuttelussa. Eri toimijoiden välistä yhteistyötä lentoaseman alueen kehittämisessä tulee myös lisätä, samoin kuin kokeiluja ja pilotointeja kaupunkikehittämisessä, joita koskevat omat toimenpiteet on tarpeen lisätä ohjelmaan. Aviapolis-alueen kehittäminen kansainvälisenä keskuksena on tärkeää koko Uudellemaalle. Lentoaseman saavutettavuus, matkaketjujen sekä liikkumisen eri muotojen kehittäminen tulee olla omana toimenpiteenä "Helposti liikkeelle, varmasti perille" tavoitteessa.

Uusimaa-ohjelmassa on liikenteen toimivuus ja sujuvuus nostettu Uudenmaan kasvun ja elinvoimaisuuden kannalta tärkeäksi asiaksi. Kulikutapoja yhdistävän älykkään liikenteen kehittämisen lisäksi tulee liikenteen automaation edistäminen ja valmistautuminen nostaa omaksi toimenpiteeksi tavoitteen "Helposti liikkeelle, varmasti perille" alle.

Ohjelma nostaa esille strategisessa painopisteessä "Menestyvä ja vastuullinen bisnes" myös Vantaan elinvoiman kehittämisen keskeisiä toimenpiteitä kuten, pääkaupunkiseudun kansainvälisen tunnettavuuden vahvistaminen kilpailussa investoinneista ja osaajista, parannetaan yritysten valmiuksia hyödyntää digitalisaation tuomia mahdollisuuksia toimintansa kehittämisessä ja innovatiivisten hankintojen edistämisellä. Vantaan elinvoiman kehittämisen kannalta on merkityksellistä, että tunnistetaan paikalliset pk-sektorin klusterit ja vahvistetaan niiden tieto- ja osaamisintensiivisyyttä. Toimenpiteitä tarvitaan myös kv-opiskelijoiden ja kv-osaajien aktiiviseen houkutteluun ja toimintaympäristön kehittämiseen houkuttelevammaksi.

Kiertotalous talousmallina sekä älykkään ja puhtaan teknologian ratkaisut ovat hyvä tavoite Uudenmaan kestäväälle kehittämiselle. Vantaalla toimii useita kiertotalouden yrityksiä, joiden muodostamia keskittymiä on maakuntaohjelman mukaisesti tarkoitus kehittää toimintaympäristöltään paremmaksi. Koska kyse on seudullisesta toiminnasta, tulisi kiertotalouden infraa tarkastella myös Helsingin seudun vaihemaakuntakaavatyössä.

Strategisen painopisteen ”Ilmastoviisas ja monimuotoinen maakunta” toimenpiteet ja tavoitteet ovat linjassa kaupungin tavoitteiden kanssa. Vantaalla on valmisteilla oma resurssiviisauden tiekartta, jossa määritellään kaupungin tavoitteet ja toimenpiteet ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen sekä kiertotalouteen.

Monipuolinen luonto ja hyvin hoidetut laajat viheralueet ovat voimavara ja vetovoimatekijä Uudellamaalla. Erityisesti joenvarsialueiden virkistyskäyttömahdollisuuksia tulee edistää omana toimenpiteenä ”Elämyksiä ja huolenpitoa luonnosta” tavoitteessa.

Uusimaa ohjelma sisältää runsaasti hyviä ja kannatettavia toimenpiteitä, joiden toteutus on pääosin kuitenkin kuntien tai muiden toimijoiden ensisijaisella vastuulla. Uudenmaan liiton mahdollisuudet ja käytettävissä olevat toimenpiteet ovat rajalliset: edistää kehittämishankkeita ja eri rahoitusmuotojen hyödyntämistä, kaavoitustoimenpiteet ja edunvalvontatoimenpiteet (jaottelu perustuu Uusimaa-ohjelman toimeenpanosuunnitelmaan vuosille 2017-2018). Ilman maakunnan omia resursseja, toimenpiteet jäävät yleiselle tasolle mm. koulutusta ja oppimista, sote-palvelupolkuja ja terveyserojen kaventamista koskien.

Ympäristöselostus on tehty kattavasti osana ohjelmatyötä. Ympäristövaikutusten arviointi on tehty ihmisiin, talouteen, luonnonoloihin ja luonnonvaroihin, aluerakenteeseen ja ympäristöön sekä ilmastonmuutokseen liittyen. Vaikutusten arvioinnissa on selkeästi rajattu pois maakunta- ja sote-uudistus.